

กิเลสว่า

พระอาจารย์สงป มนฺตฺสฺนโต

เทศน์พระ วันที่ ๘ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๖๗

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขาว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรม ตั้งใจฟังธรรม ธรรมะเป็นขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ผู้แสดงธรรมไว้หรือฉลาดเท่านั้น

ถ้าผู้แสดงธรรมฉลาด ฉลาดในกิเลสค้นหาความทะยานอยากในใจของตน อย่าให้มันเวอร์ อย่าให้มันอวดดี อย่าให้พูดจาข่มขู่เขา

ฟังธรรมๆ ธรรมจากสังฆธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถ้าเป็นธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใจ ผู้ที่ประพฤติปฏิบัตินั้นมีหัวใจลงในธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ถ้ามันไม่มีหัวใจที่ลงในธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มันคิดว่ามันยิ่งใหญ่ มันมีอำนาจวาสนา

ทั้งๆ ที่เราเกิดเป็นมนุษย์จริงตามสมมุติๆ การเกิดเป็นมนุษย์เป็นอริยทรัพย์ๆ เพราะมนุษย์มีอายุขัย ๑๐๐ ปี ๑๐๐ ปีนี้เป็นผู้ที่แสวงหาคุณงามความดีใส่หัวใจของตน แล้วถ้าผู้ที่เป็นบาปอกุศลในหัวใจของตนนะ มันจะมาสสร้างเวรสร้างกรรม

เทวทัตธรณีสูบไปสดๆ ร้อนๆ เลย เกิดมาเพื่อสร้างบุญสร้างกรรม อยู่ใกล้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เกิดเป็นญาติกันโดยสายเลือด ประพฤติปฏิบัติเป็นลูกศิษย์ นี้โดยกิเลสค้นหาความทะยานอยากในหัวใจที่มันบีบคั้นในหัวใจอันนั้น มันเหยียบย่ำทำลาย ชีวิตอายุขัยหนึ่งๆ คนเราสร้างคุณงามความดีของตน กลับมาสสร้างบาปอกุศลของตน ธรณีสูบสดๆ ร้อนๆ เลย

แต่ถ้าเราจะเอาความดีความงามของเรา เราเกิดเป็นมนุษย์จริงตามสมมุติ จริงตามสมมุตินะ มาบวชพระๆ มันก็เป็นสมมุติสงฆ์ๆ สงฆ์โดยสมมุติ มันเป็นของสมมุติทั้งนั้นนะ

เวลาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า กาลามสูตร ห้ามเชื่อๆ

ห้ามเชื่อเพราะเขาว่า เขาคือกิเลสต้นหาความทะยานอยากในใจของตนมันว่า ไม่ใช่เราว่า

ถ้าเราว่าๆ เราต้องทำความสงบของใจเข้ามาก่อน ถ้าทำความสงบของใจเข้ามาก่อน พุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานอันนั้น ถ้ามันเป็นสัจจะเป็นความจริงอันนี้ เราฝึกหัดประพฤติปฏิบัติ ถ้าเราลงในธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มันเคารพบูชาณะ มันเห็นคุณค่า

ถ้าคนที่เป็นธรรมๆ เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา ศาสนา สังคมร่มเย็น เป็นสุข สมณะชีพราหมณ์มีโอกาสได้ประพฤติปฏิบัติ และสมณะชีพราหมณ์ที่ประพฤติปฏิบัติ ขึ้นมาเป็นผู้ที่มีดวงตาเห็นธรรม ถ้ามีดวงตาเห็นธรรม เห็นใหม่

เวลาพระเจ้าพิมพิสารสัญญาไว้กับเจ้าชายสิทธัตถะไง ถ้าตรัสรู้ธรรมแล้วให้กลับมาสอนด้วย สัญญากันไว้

นี่เหมือนกัน เวลาชาวพุทธๆ อุบาสก อุบาสิกา เขาหวังฟุ้งๆ ใจ เวลาเกิดมาทั้งชีวิตหนึ่ง ชีวิตหนึ่งมันมีความทุกข์ความยากขนาดไหน เกิดเป็นมนุษย์พบพระพุทธศาสนาไง จะสร้างบุญ สร้างกุศลของตนเพื่อให้มีอำนาจวาสนาของตนขึ้นมา เห็นใหม่ เข้าทำบุญตักบาตร

เราเกิดเป็นมนุษย์พบพระพุทธศาสนา เรามาบวชเป็นพระๆ เป็นนักรบ เป็นศากยบุตร พุทธชินโรส เข้าออกมาบิณฑบาตเลี้ยงชีพด้วยปลีแข้ง

นี่เขาว่าทั้งนั้น มันสมมุติทั้งนั้น

มีศรัทธาความเชื่อพระพุทธศาสนา มาบวชเป็นพระ สึกหาลาเพศไปก็เป็นฆราวาส ความ เป็นสมณสงฆ์ ความเป็นสงฆ์โดยสมมุติมันจริงยั่งยืนมากน้อยขนาดไหน ถ้ามันจริงยั่งยืนมาก น้อยขนาดไหน ก็เขาว่าอีกล่ะ ก็มันเขาว่าตลอดไปไง

รสของธรรมชนะซึ่งรสทั้งปวง

ถ้าเขาว่าๆ กาลามสูตรๆ ห้ามเชื่อๆ

แล้วนี่ก็เหมือนกัน กิเลสค้นหาความทะยานอยากมันไปยึดมั่นถือมั่นของมัน มันก็เชื่อว่า
ทั้งนั้นนะ มันจะเป็นอย่างนั้นๆ แล้วเป็นไหม

ปัจจัยตัดัง สันทิฏฐิโก ถ้าเป็นจริงเป็นจังขึ้นมาในใจของตนจะไปถามใคร

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเฝ้า สันทิฏฐิโก รู้เองโดยชอบ ความชอบธรรมอันนั้น
แล้วเป็นสังฆธรรมอันนี้

เวลาคนที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะมีบุญและบาปเท่านั้นที่ติดหัวใจดวงนี้ไป บุญและ
บาปเท่านั้น สมบัติพัสถานสิ่งใดเป็นประวัติศาสตร์ ทั้งไว้กับโลกนี้ทั้งนั้น รอให้นักวิทยาศาสตร์
เขามาศึกษาค้นคว้า แต่ใจจิตที่มันเกิดมานี้ เขาว่านี่ ชั่วอายุขัยนี้ มันมาสร้างคุณงามความดีไว้
มากน้อยขนาดไหน แล้วมันก็ต้องไปตามเวรตามกรรมของมันทั้งสิ้น

เวลาประพฤติปฏิบัติตามความเป็นจริงนะ ถ้ามันเป็นสังขจะเป็นความจริงขึ้นมาในหัวใจ
ของตน อีก ๗ ชาติ มันรู้ได้อย่างไร แล้วไปเกิดบนพรหมรู้ได้อย่างไร

เกิดเป็นพรหม อนาคามี ๕ ชั้น สุทัสสา สุทัสสี นี่เป็นที่อยู่ของพระอนาคามี แล้วถึงที่สุด
แล้วสำเร็จเป็นพระอรหันต์ไป รู้ได้อย่างไร พรหมปุถุชนกับพรหมอนาคามีมันแตกต่างกันอย่างไร

ถ้ามันรู้จริงขึ้นมาในหัวใจนะ มันมีอะไรแตกต่างกัน มันมีอะไรเป็นที่ให้เคลือบแคลง มี
ความสงสัย มันเป็นอย่างไรวะ นี่ถ้ามันเป็นจริง

ถ้ามันไม่จริงนะสิ มันไม่เป็นขึ้นเป็นอันขึ้นมา มันเป็นที่ว่าเขาว่าๆ เขาก็รำลือมาเฝ้า

นี่ไง หลวงตาพระมหาบัวท่านสอนเฝ้า เวลาท่านบวช ท่านได้ยินชื่อเสียงกิตติศัพท์กิตติคุณ
ของหลวงปู่ท่านตั้งแต่ท่านยังเป็นเด็กๆ

นั่นเขาว่า เขาว่าทั้งนั้นนะ แต่มันก็มีศรัทธาความเชื่อ

เห็นไหม เขาว่า เขาว่ามันเป็นสมมุติ สมมุติบัญญัติๆ ศีลธรรมะขององค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้า นั่นนะธรรมและวินัยเป็นศาสดาของเรา ข้อเท็จจริง แต่เป็นข้อเท็จจริงขององค์

สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าในหัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกพระอานนท์

“อานนท์ เราเอาแต่สมบัติเราไปเท่านั้น ธรรมและวินัยเป็นศาสดาของเธอๆ”

เป็นกิริยาใด

หลวงตาพระมหาบัวท่านบอกว่า มันเป็นกิริยาของธรรม ศักดิ์ธรรมในหัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านั้นนะของจริง ของแท้ และดั้งเดิม แล้วเวลามันเป็นจริงเป็นจังขึ้นมา ท่านแสดงธรรมๆ กิริยา คือวิธีการ อาการของใจที่มันออกมา

แล้วเราก็ตึกษาๆ อย่างนั้นนะ ตึกษาประพฤติปฏิบัติขึ้นไปไง ถ้าให้เป็นจริงเป็นจังขึ้นมา มันจะเป็นจริงเป็นจังขึ้นมาในหัวใจของตณัง ถ้ามันเป็นจริงเป็นจังขึ้นมาในหัวใจของตณัง มันจะเป็นสมบัติของตณัง ปัจเจกตณัง สันติภูมิจึง

แต่ถ้ามันเป็นเรื่องของผลของวิญญูะ นิสัมมุติบัญญัติ สรรพสิ่งในโลกนี้เป็นอนิจจัง สิ่งใดเป็นอนิจจัง สิ่งนั้นเป็นทุกข์ แล้วมีอะไรที่ อะไรมันคงถาวร ดุยสภาพรรดาศักดิ์สิทธิ์ หัวไหนๆ ถึงเวลาแล้วเกษียณก็จบครึบ เวลามันเปลี่ยนแปลงไปโดยระบบไป แล้ววิวัฒนาการของสังคมของโลกต่อไปเขาใช้ระบบคลาวด์ ไม่ต้องมีอะไรเก็บไว้บนโลกนี้เลย แต่ของเขาค้นคว้าได้

แล้วของเราละ

เขาว่าๆ ทั้งนั้นนะ

เวลาหลวงตาพระมหาบัวท่านไปหาหลวงปู่มน เห็นไหม เขาว่า เขาว่าองค์หลวงปู่มนเป็นพระอรหันต์ เวลาท่านจะออกประพฤติปฏิบัติ ท่านก็มุ่งหน้าไปหาหลวงปู่มนไ

เวลาหลวงปู่มน ข้อเท็จจริงในใจของหลวงปู่มนไ

“มาหาอะไร มาหานิพพานใช่ไหม นิพพานไม่ใช่อยู่ในต้นไม้ภูเขาเลากา ไม่ใช่อยู่ในตำรับตำรา”

ทั้งๆ ที่ตำราสอนเราหนีพพานั่นนะ แต่มันไม่อยู่ในตำรับตำรา เวลาเป็นจริงเป็นจังขึ้นมาเนะ เวลาจะเอาจริงเอาจังขึ้นมา ท่านประพฤติปฏิบัติของท่าน เวลาศึกษามาแล้ว แล้วปฏิบัติพร้อมกัน มันจะตะมันจะถึบกัน การศึกษามาใส่ลิ้นชักสมองไว้ แล้วลั่นกุญแจมันไว้ด้วย ไม่ให้มันออกมา แล้วทำให้เป็นความจริงขึ้นมา พอเป็นความจริงขึ้นมา เราตัวเอง ปัจจัตตัง สันทิฏฐิโก นีภาคปฏิบัติ ถ้าภาคปฏิบัติเป็นความจริงๆ เห็นไหม

เขาว่าๆ มันก็เป็นข้อเท็จจริงเพราะเป็นสมมุติบัญญัติ เราเกิดมาจริงตามสมมุติ จริงๆ นะ แต่สมมุติ ก็เขาทั้งนั้นนะ ไม่ใช่ของเราเลย ที่มันได้มาๆ กุสลา ธมฺมา อกุสลา ธมฺมา เพราะได้สร้างคุณงามความดีมาถึงได้เกิดเป็นมนุษย์ เกิดเป็นมนุษย์แล้วมีวาสนาด้วย

ธรรมและวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก ถ้าเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา ไม่ได้บวชเป็นพระ ไม่ใช่เป็นนักรบ เขี่ยบแผ่นดินผิ

เกิดมาได้พบได้เจอยังไม่รู้จัก มองข้ามมันไป ไปเห็นอะไรก็ไม่รู้ที่มันยิ่งใหญ่ อยากมียศถาบรรดาศักดิ์ อยากจะครองโลก อยากจะมีอำนาจวาสนา ไร้สาระเลย

นักรบรบกับกิเลสต้นหาความทะยานอยากในใจของตน รบกับพญามาร รบกับเจ้าวัฏจักร แล้วถ้ามันมีสติ มีอำนาจวาสนาขึ้นมา แค่ว่าความสงบของใจนี้แหละ สัมมาสมาธิ สมถกรรมฐาน

เวลาถ่วงกรรมฐาน พระปฏิบัติยิ่งใหญ่ องค์กรรมมันเข้มแข็ง ไม่มีใครติใครเตียน ไม่กล้า แต่เวลาองค์กรรมมันสั่นคลอนขึ้นมา เห็นไหม “พุทโธๆ มันแค่เป็นสมถะ มันเป็นสมาธิ แก้กิเลสไม่ได้”

แล้วใครบอกมึงว่าแก้กิเลสได้ละ ใครบอกมึง สมาธิแก้กิเลสที่ไหน แต่ไม่มีสมาธิมันจะเกิดภาวนามยปัญญาขึ้นมาได้อย่างไร ไม่มีสมถกรรมฐาน วิปัสสนากรรมฐานเกิดขึ้นไม่ได้ ถ้ามันเกิดขึ้นได้ มรรค ๘ สัมมาสมาธิอยู่ในมรรค ๘ ถ้ามันขาดไป

จนมีหลักตำลึงตามันบอก มรรค ๗ ก็ได้ไม่ต้องมีสมาธิ

มันเป็นไปได้อย่างไร

เขาบอกรมรรค ๗ ก็บรรลุธรรมได้ ไม่ต้องมีสมาธิ

กล่าวต่อพุทธพจน์นะเนะ เห็นตรงข้ามกับธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นตรงข้าม เป็นจริงขึ้นมาไม่ได้

แต่เวลาเป็นจริงเป็นจังขึ้นมา ทำสมาธิๆ หลับตาลืมตา ที่บอกว่า ให้อพวกหลับตาทำสมาธิ ไม่ได้ ให้อพวกลืมตาจะเป็นสัมมาสมาธิ

แล้วลืมตาได้อะไรขึ้นมา เพราะอะไร เพราะทำสมาธิไม่เป็นไง

ถ้าวงกรรมฐานเข้มแข็ง รู้จักที่มาที่ไป รู้จักเริ่มต้น ท่ามกลาง ที่สุด ถ้าเริ่มต้นตั้งถ้าไม่ได้ เริ่มต้นเข้าปากชอยไม่ได้ เริ่มต้นฝึกหัดพื้นฐานของตนเองไม่ได้ มันจะเกิดท่ามกลางขึ้นได้อย่างไร เริ่มต้นมันก็ล้มปากอ่าว เริ่มต้นก็ล้มลูกคลูกคลาน การปฏิบัติยาก ยากตรงคราวเริ่มต้นนี่

นี่ไง ถ้าทางวงการศึกษาก็อนุบาลไป อนุบาล ๑ อนุบาล ๒ อนุบาล ๓ ไม่ต้องทำอะไร ไปนอนไปกิน ไปนอนกินฝึกวุฒิกวาระเท่านั้น ไม่ต้องรับไม่ต้องรู้อะไร ขอให้ไปนอนไปกิน ให้รับรู้ ความเป็นตัวตนความเป็นมนุษย์นั่นละ

นี่ก็เหมือนกัน ทำความสงบของใจๆ ทำอย่างไร

เวลามันวูบวาบ วูบวาบไปตามสัญญาอารมณ์ก็ตื่นเต้น ก็มีหัตถ์จรรย มันเรื่องไร้สาระ แต่ก็ต้องเริ่มต้นจากตรงนั้น เริ่มต้นจากความเป็นมนุษย์ เริ่มต้นจากจิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ ถ้าไม่เริ่มต้นจากจิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ จะไปแก้จิตได้อย่างไร จะไปแก้ผลการไม่รู้ในจิตได้สำนึกได้อย่างไร

ฉะนั้น เริ่มต้นๆ มันแสนทุกข์แสนยาก แสนทุกข์แสนยากขนาดไหน เพราะอะไร

ปุณฺณคนหนา ไม้ดิบๆ ไม้ ทำอย่างไรมันก็ทิ่มแทงตัวเองทั้งนั้นนะ ทำอย่างไรก็ทิ่มแทงตัวเอง แล้วตัวเองก็บิดพลิ้วอยู่อย่างนั้นนะ จะบิดพลิ้วไปให้ได้ไง บิดพลิ้วตลอดเวลาในการประพฤติปฏิบัติของตนไง

เขาว่า เพราะอะไร เพราะมันไม่มีความจริง เพราะมันไม่จริงมันถึงปิดพลิ้ว ปิดพลิ้วเพื่ออะไร ปิดพลิ้วเพื่อปกป้องกิเลสไง ปิดพลิ้วเพราะความเห็นผิดไง ปิดพลิ้วเพราะมันเข้ารูปเข้ารอยไม่ได้ไง แล้วมันก็ปิดไปๆ ไง ปิดไป เขาว่าๆๆ

ก็มึงไม่รู้ มึงไม่รู้ ไม่มีสัจจะไม่มีความจริงเลย นี่เพราะเขาว่า อ้างเขาว่าๆ แล้วความรูสึกนี้ก็คิดก็เขาว่า

นี่ไง ความคิดไม่ใช่จิต จิตเป็นธาตุรู้ ความคิดเป็นสัญญาอารมณ์ อารมณ์ความรู้สึกเกิดจากจิต

ถ้ามันเกิดจากจิตแล้วเกิดจากอะไร

ก็เขาว่า เขาว่าเพราะพันธุ์กรรมของจิต จิตนิสัยของตน จิตนิสัยของตนแตกต่างกันไป แม้แต่แค่อาหาร อาหาร ความชอบก็แตกต่างกันแล้ว แค่เราเกิดเป็นชาวไทยแต่ละภูมิภาค ความชอบก็แตกต่างกันแล้ว ถ้าเป็นทางอีสาน ส้มตำ ถ้าเป็นทางใต้ เขาก็บูดูของเขา ถ้าทางเหนือก็แคบหมูนั่นนะ ถ้าภาคกลาง ต้มยำกุ้ง

นี่แตกต่างกันไป ความชอบแตกต่างกันไป แค่อาหารนะ แล้วพูดถึงผ้าผ่อนแพรพรรณก็แตกต่างกันไป แล้วอะไรเป็นของถูกต้องละ

ฉะนั้น เขาว่า เขาว่าคือเขาว่า กิเลสในใจของตนแตกต่างหลากหลายนัก ฉะนั้น ทำความสงบของใจเข้ามา เห็นไหม สัมมาสมาธิเป็นสากล

ในลัทธิทุกลัทธิศาสนาเขาว่าเขาทำสมาธิ เขาภาวนาปฏิบัติของเขา

มีจณาสมาธิทั้งนั้น อภิญญาการรู้วาระจิต การรู้ส่งออก บุญเพนิวาसानุสติญาณ จุตูปปาตญาณไง ไม่ใช่มรรค ๘ อดีตอนาคต

บุญเพนิวาसानุสติญาณระลึกอดีตชาติได้ นี่วิชา ๓ ของพระอรหันต์ แต่นี่มันเป็นพื้นฐาน บุญเพนิวาसानุสติญาณ จุตูปปาตญาณ ถ้าไม่เข้ามาสู่ทางสายกลางในพระพุทธศาสนา อาสวักขยญาณทำลายอวิชชา มรรค ๘ ต่างหาก มรรค ๘ มรรค ๘

“มรรค ๗ ก็ได้ไม่ต้องมีสัมมาสมาธิ”

ไม่มีสัมมาสมาธิ จิตใจไม่มีมาตรฐาน จิตใจ พื้นฐานของภวสวะของจิตของตนไม่มี มาตรฐาน ไม่มีสักจะไม่มีความจริงที่สามารถจะดำรงความเป็นอริยมุได้ เป็นไปไม่ได้

ถ้ามันดำรงอริยมุ อริยมุเป็นอย่างไร เริ่มต้นจากตรงไหน

สมถกรรมฐาน วิปัสสนากรรมฐาน

นี่ไง ถ้าวงกรรมฐานเข้มแข็ง ภาวนาเป็น แคภาวนาเป็นมันก็รู้แล้ว มรรค ๘ เป็นอย่างไร แล้วมรรค ๘ ประกอบไปด้วยอะไร ดำริชอบ งานชอบ เพียรชอบ สมาธิชอบ สติชอบ สติยังมีชอบ และมีจิตเลย สตินะ

แล้วนี่บอก สติสมมุติ สติตัวจริง

มันยิ่งเชื่อว่ามากเข้าไปใหญ่เลย เพราะธรรมดามันก็ว่าสมมุติบัญญัติก็เชื่อว่าอยู่แล้ว เพราะมันเป็นสมมุติ บัญญัติ บัญญัตินี้กิริยาธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลา มันเป็นจริง มันเป็นจริงในใจของเรา ถ้าเป็นจริงในใจของเรา เห็นไหม

หลวงปู่มั่นบอกไว้เลย ถ้าประพฤติปฏิบัติไปถึงที่สุดแห่งทุกข์ ปริยัติปฏิบัติอันเดียวกัน ธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากับจิตใจของคนที่มีบรรลุมรรคอันเดียวกัน ถ้าไม่ อันเดียวกันมันต้องสงสัย

ถ้าสงสัย เราศึกษามา แล้วเราจะค้านตำรา ค้านทฤษฎีตลอดไปไหม ถ้ามันไม่ใช่ อันเดียวกัน มันก็ต้องค้านไง ๙ ประโยค แล้วเวลาบรรลุมรรคเป็นพระอรหันต์ขึ้นมา ปริยัติกับปฏิบัติ มันจะเกิดสงครามไหม มันจะต่อสู้กันไหม มันเป็นไปได้อย่างไร ถ้ามันเป็นจริงขึ้นมา ถ้ามันเป็นจริงแล้วอันเดียวกัน

แต่เพราะเราเรียนจบ ๙ ประโยค นี่เชื่อว่า เพราะที่ศึกษามาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทั้งนั้น ธรรมและวินัยเป็นศาสดา ไปท่องจำสิ่งที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอบรมบ่มเพาะชาวพุทธเราทั้งสิ้น จะศึกษามาขนาดไหน เพราะศึกษานี้เชื่อว่า เชื่อว่าคือ ทฤษฎี กิเลสนี้ของเรา แล้วเราก็กว้างเปล่า จับต้องสิ่งใดไม่ได้

แต่ถ้าเอาจริงเอาจริงขึ้นมา เราจะฝึกหัดปฏิบัติของเรา

เขาว่า นี่สมมุติสงฆ์ เป็นสงฆ์ตามสมมุติ เวลาถ้าสีกหาลาเพศไปก็เป็นฆราวาส

นี่จากฆราวาสนะ สงฆ์ยกเข้าหมู่ พอยกเข้าหมู่เข้ามาเป็นสมมุติสงฆ์ สมมุติสงฆ์ เราฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาให้เป็นอริยสงฆ์ แล้วอริยสงฆ์มันเกิดขึ้นตรงไหน

ปุณฺณ กัลยาณชน

เวลาบวชขึ้นมา บวชแต่ร่างกายนี้ บวชมาตามธรรมและวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถูกต้องชอบธรรมตามธรรมและวินัย แล้วกฎหมายชาวพุทธ กฎหมายในพระพุทธศาสนารองรับ นี่จึงตามสมมุติๆ

เวลาเอาจริงเอางังขึ้นมา ทำความสงบของใจเข้ามาๆ ถ้าใจสงบ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน แล้วผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานนั้น ถ้าทำสมาธิเป็นพื้นฐาน เป็นบาทฐานขึ้นมา ถ้ายกขึ้นสู่วิปัสสนาได้พิจารณาช้าแล้วช้าเล่าๆ ต่ทั้งคปทาน มันปล่อยแล้วปล่อยเล่า ปล่อยเป็นบางครั้งบางคราว มันปล่อย เห็นไหม การปล่อยนี้เป็นการฝึกหัด เป็นการประพฤติดิปฏิบัติไ้

การปล่อยโดยภาวนามยปัญญาอย่างหนึ่ง การทำความสงบของใจก็อย่างหนึ่ง

การทำความสงบของใจ จิตมันสงบ เพราะกิเลสมันสงบตัวลง คำว่า “กิเลสสงบตัวลง” กิเลสสงบตัวลงด้วยการเพ่ง ด้วยคำบริกรรม ด้วยใช้ปัญญาอบรมสมาธิ กิเลสมันสงบตัวลง

สงบตัวลงเพราะอะไร

เพราะเขาว่า เขาว่าธรรมและวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เขาว่าคือเหตุคือผล คือสติปัญญา เราใช้ปัญญาอบรมสมาธิ ปัญญาระลึกในธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นี่เขาว่า พอเขาว่าขึ้นมาก็พิจารณา จับกิเลสในหัวใจที่มันกิดมันขวางอยู่นี้ แล้วมันด้วยเหตุด้วยผลขึ้นมา กิเลสมันอาย มันสงบตัวลง สงบตัวลงมันก็สงบไป พอสงบ เห็นไหม สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี

สงบด้วยการเพ่ง สงบด้วยปัญญาอบรมสมาธิ สงบด้วยความสงบให้เป็นสมณะ เป็นสมาธิ

ที่สมาธิแก้กิเลสไม่ได้ๆ แต่ถ้ามันไม่สงบ สิ่งที่ไม่สงบเพราะอะไร เพราะกิเลสมันฟุ้งมัน
ซ่าน กิเลสมันต่อมันด้าน

กิเลสเป็นต้นหาความทะยานอยาก สมุทัย พอสมุทัยถ้ามันมีกำลังของมัน มันพลิกมัน
แปลงของมัน มันสงบไม่ได้ มันทุกข์มันยาก มันฟุ้งมันซ่าน แล้วถ้ามันเกิดปัญญามันก็ปัญญา
กิเลสไป

ถ้าจิตมันสงบ สมาธิแก้กิเลสไม่ได้ๆ แต่ถ้ามันยกขึ้นสู่วิปัสสนา เห็นไหม ถ้ายกขึ้นสู่
วิปัสสนาเพราะอะไร

เพราะมีสัมมาสมาธิเป็นพื้นฐาน สัมมาสมาธิเป็นพื้นฐาน สิ่งที่เป็นสมถกรรมฐาน ฐาน
ที่ตั้งแห่งการงาน

จิตเป็นอย่างไรๆ

จิตถ้ามันสงบแล้ว จิตถ้ามันนุ่มไปเห็นสติปัฏฐาน ๔ เห็นกายๆ มันกระเทือนกิเลส ถ้า
มันกระเทือนกิเลส เวลาใช้ภาวนามยปัญญา ปัญญาที่เกิดจากสัมมาสมาธิเป็นพื้นฐาน มันจะ
เป็นภาวนามยปัญญา ปัญญาเกิดจากการภาวนา มันจะรู้ชัดๆ เลย ยิ่งถ้า ๙ ประโยคยิ่งยอด
เยี่ยมเลย

เพราะมันรู้ว่าถ้ามันจบ ๙ ประโยคมาด้วยทางวิชาการอย่างไร แล้วเวลาถ้ามันใช้
วิปัสสนา ปัญญาที่มันเกิดจากภาวนามันจะแตกต่างกันอย่างไร เพราะ ๙ ประโยคที่มันรู้มาแล้ว
เขาว่าๆ มันแก้กิเลสไม่ได้ มันคันในใจ มันทุกข์ในใจ กิเลสมันบีบมันคันในใจ แต่ธรรมะขององค์
สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอยู่ในตัวพระไตรปิฎก จำมาก็อยู่ในชั้น ๕ อยู่ในสัญญาความจำได้
หมายรู้ มันก็แก้กิเลสไม่ได้ มันก็เก้อๆ เชนๆ มันเลยสงสัยในธรรมและวินัยขององค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้าไป เพราะเขาว่า

แต่ถ้าเป็นจริงเป็นจังขึ้นมา ถ้ามันมีสติมีปัญญามันขึ้นมา มันพิจารณาของมัน มันเกิด
ภาวนามยปัญญา ปัญญาเกิดจากการภาวนา มันมีความรู้แตกต่าง เพราะถ้าเป็นภาวนามย
ปัญญา ปัญญาที่มันจะชำระล้างกิเลส ที่มันพิจารณาให้เท่าทันใน รูป รส กลิ่น เสียง ให้เท่าทัน

รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ ให้เท่าทันธาตุ ๔ ธาตุที่ว่าเป็นกายที่ยึดมั่นถือมั่น พิจารณานะ เวลาเมื่อสติปัญญาแล้วมันปล่อยวางๆ เห็นใหม่ ชัดๆ

สมมุติบัญญัตินี้เขาว่า ภาวนามยปัญญา เราใช้สติปัญญาของเรา พิจารณาแก้ไขของเรา เวลามันปล่อย เห็นใหม่ มันทั้งที่มาก็แตกต่างกัน ที่มาของปัญญาบรมสมาธิคือวิทยาศาสตร์ คือสามัญสำนึก คือตรรกะ คือความคิดของมนุษย์ แต่มนุษย์ทำสมาธิเป็นพื้นฐาน สมถกรรมฐาน มันมีฐานที่ตั้ง

จิตเป็นอย่างไร หลวงปู่มั่นถาม จิตเป็นอย่างไร

ถ้าจิตมันสงบระงับแล้วยกขึ้นสู่วิปัสสนา มันเกิดภาวนามยปัญญา ปัญญาที่มันเกิดขึ้นมา นี่คือพระกรรมฐาน

คือผู้ที่เขาว่าๆ ที่เป็นสมมุติบัญญัติๆ แล้วปฏิบัติเป็นจริงเป็นจังขึ้นมา ถ้ามันเป็นความจริงในหัวใจของตน เวลามันพิจารณาไป เวลามันสมบุรณ์แบบของมัน คือมันสมดุลในทางสายกลางพระพุทธศาสนามันก็ปล่อย ชั่วคราวๆ เพราะมันแก่นของกิเลส เว้นไว้แต่ชิปปาปัญญา ผู้ที่ปฏิบัติได้ง่ายง่าย ผู้ที่สร้างสมบุญญาธิการมา

ไอ้ของเรา เราสร้างสมบุญญาธิการของเรามานานนี้ มีอำนาจวาสนา มีศรัทธาในพระพุทธศาสนา แล้วมีโอกาสได้บวช โอกาสได้บวชนี้สำคัญมาก หลายๆ คนอยากเป็น อยากทำ แต่ไม่มีโอกาส เพราะกรรมของสัตว์มันบีบคั้น

แต่ถ้ามีอำนาจวาสนาขึ้นมา มาบวชเป็นพระ นี่โอกาสเต็มๆ เลย แล้วโอกาสเต็มๆ แล้วมันอยู่ที่อำนาจวาสนาของตนที่จะเอาจริงเอาจังมากน้อยขนาดไหน

แล้วเวลาพิจารณาไปนะ เวลามันปล่อยๆ พอมันปล่อย ถ้าอ่อนแอ บรรลุมรรค

บรรลุมรรคมันเสื่อมหมดนะ เพราะมันไม่มีขณะ เพราะมันไม่ดับทุกข์ มันไม่นิโรธใจ ไม่อกุปปธรรม

สพพ ธมฺมา อนตฺตา

ใช่ ธรรมะเป็นอนัตตาทั้งสิ้น แต่ถ้ามันอกุปปัปปธรรม ผลของวิปัสสนาญาณ นิโรธ อกุปปัปปธรรม ไม่เคลื่อนไหว ไม่เคลื่อนที่ เป็นข้อเท็จจริงของมัน ถ้าข้อเท็จจริงอย่างนั้น เห็นใหม่ เวลาพิจารณาซ้ำแล้วซ้ำเล่าๆ เวลาขณะ นิโรธ เป็นข้อเท็จจริงอันนั้น ถ้าเป็นข้อเท็จจริงอันนั้น

มันจะ ๙ ประโยค ศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามา เขาว่าๆๆ ทั้งนั้น แต่เวลาฝึกหัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมาเป็นสัจจะเป็นความจริงขึ้นมา นี่ข้อเท็จจริงในใจของตน ถ้าข้อเท็จจริงในใจของตน นี่สันติภูมิโก ชัดๆ แล้วมันจะหวั่นไหวไปกับอะไร

แล้วเวลาหลงปุ้มท่านบอกไว้ ถ้าประพฤติปฏิบัติตามความเป็นจริง ปฏิบัติปฏิบัติอันเดียวกัน

พระไตรปิฎก สิ่งที่ว่าป็นธรรมและวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่มีการคลาดเคลื่อนผิดพลาดใดๆ ทั้งสิ้น ใ้ที่มันผิด มันผิดเพราะกิเลสของเรา ผิดเพราะกิเลสในใจของตนไม่พอใจ ไม่สมดังใจปรารถนา

สิ่งใดที่มันไม่สมความปรารถนา บอกว่า นี่แต่งเติมเข้ามา ถ้าอันใดมันถูกต้อง อันนี้ใช่ๆ

อันนั้นเป็นความเห็นแก่ตัว แต่ถ้าเป็นผู้ที่เป็นปัญญาชน นักปฏิบัติแล้วเขาพยายามทดสอบในใจของตน มันเป็นอย่างนั้นจริงไหม มันเป็นอย่างนั้นจริงหรือเปล่า แล้วที่เราทำอยู่นี้ มันถูกต้องหรือไม่ ฝึกหัดของเรา ฝึกหัดของเราให้มันเป็นความจริงของเราขึ้นมา ถ้าเป็นความจริงของเรามา เห็นใหม่ เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา ไม่เหยียบแผ่นดินผิด

แล้วเวลาประพฤติปฏิบัตินี้ะ ไม่วอกแวก บิดเบือนไปตามกับกิเลสตัณหาความทะยานอยาก สมุทัยที่มันชักลากไป สมุทัยๆ

ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ แล้วถ้ามันทำความจริงด้วยมรรค ๘ เวลามันนิโรธ มันดับของมัน นิโรธในขณะนั้นนะ มันมหัศจรรย์ตรงนั้น ถ้ามันสรุป มันต้องสรุปตรงนั้น มันถึงเป็นอริยสัจ ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ทุกข์ดับ วิธีการดับทุกข์ ในอริยสัจในสัจจะในความจริงในพระพุทธศาสนา

ที่เราभावขเป็นพระ เราभावขมาแล้วเรามีโอกาสนะ เวลาชาวโลกเขาทำหน้าที่การงานในพระไตรปิฎก ทางของสมาวาสเป็นทางคัมแคบ คัมแคบในการประพฤติปฏิบัติ ทางของสมาวาสมันกว้างขวางสำหรับการหาอยู่หากิน สำหรับหาอยู่ที่เขาว่าๆ ระบบเศรษฐกิจทั้งนั้นนะ

ใครมีโอกาส ใครมีสติปัญญา เป็นสมบัติสาธารณะ เขาว่า ใครจะได้ประโยชน์ไม่ได้ประโยชน์นั้น
เรื่องที่อำนาจวาสนาของคน นั้นเขาว่า นั้นทางกว้างขวางของเขาคือทางโลก

ฉะนั้น เวลาฆราวาสธรรม ทางปฏิบัติทางคัมภีร์ คัมภีร์ เขามีหน้าที่การงานของเขา
เขาต้องเจียดเวลาของเขามาประพฤติปฏิบัติไฉ่

เราเกิดเป็นมนุษย์พบพระพุทธศาสนา เรามีอำนาจวาสนา เรามาบวชเป็นพระ เราจะเป็น
นักรบ เราจะรบกับกิเลส

เขาว่า เพราะสมมุติสงฆ์ พอเขาว่าแล้ว กิเลสมันขึ้นหลังแล้วนะ มันขับไล่ไปเลย บวชเป็น
พระแล้วจะเป็นครูเป็นอาจารย์ เป็นผู้ยิ่งใหญ่

ยิ่งใหญ่ขนาดไหนมันเป็นกระแสสังคม โลกธรรม ๘ โมฆบุรุษตายเพราะลาภ โมฆธรรม
ธรรมโดยโมฆะ คือว่างเปล่า คือมันไม่มี

แต่ถ้ามันเป็นธรรม เห็นไหม ในที่สงบสงัด

ถ้าในสมัยปัจจุบัน ในเมืองไทยของเราเนาะ อำนาจวาสนา เขาก็ยกย่องหลวงปู่่มั่นของเรา
นี่แหละ ท่านมีอำนาจวาสนาสองขนาดไหน ท่านไปอยู่กับสังคัมที่ไหนบ้าง ท่านทำตัวของท่าน
เป็นแบบอย่างใด ทำเป็นแบบอย่างเพราะอะไร เพราะวิหารธรรมใด ถ้ามีธรรมในหัวใจแล้วมัน
สงบสุขใจ วิมุตติสุขๆ มันของมันอยู่แล้ว แล้วมันจะไปตื่นอะไร

เขาว่าๆ ก็ตื่นไฉ่ ตื่นโลกธรรม ๘ โมฆบุรุษตายเพราะลาภไฉ่ หวังแต่กระแสสังคม หิวแสง
นั่นแหละ แล้วแสงมันคืออะไร แสงพระอาทิตย์มันจะไปขาดแคลนที่ไหนวะ ยิ่งอยู่ป่าอยู่เขา ของ
คุณคนเดียวเลยนะมึง อยู่บนภูเขานี้ แสงทั้งหมดนะ ของคุณคนเดียว ใครจะมาแย่งชิงกูวะ เออ! ไป
หิวอะไร ยิ่งอยู่บนภูเขา ฉายมาเลยพระอาทิตย์ขึ้น แสงของเราคนเดียวเท่านั้นแหละ ถ้ามันมีสติ
มีปัญญา

แต่โมฆบุรุษตายเพราะลาภ

แต่ถ้าเป็นจริงเป็นจัง สติธรรม สมาธิธรรม วิหารธรรม ทำความสงบสุข จิตสงบระงับมันมี
ความสุขของมัน ถ้ามีความสุขของมัน เราจะเอาข้อเท็จจริงของเรา

เราไม่ตื่นไปกับกระแสที่เขาวาๆ ใ้แสงสังคมต่างๆ เขาวาทั้งนั้นนะ แล้วเขาวานี้เสียด
แทงใจนะ ดูสิ พระเขาต้องมีชื่อเสียง คนล้อมหน้าล้อมหลังเลย

คารามันมากกว่านี้อีก ไปดูดาราสี เกาหลี่มา สุวรรณภูมิแทบแตก เขาไม่เป็นพระ เขาเป็น
คนนะ ลิซ่าๆ มา โอ้โฮ! ตายเลย ประเทศไทยกระเทือนเลย เอ็งสู้เขาไม่ได้ เอ็งหัวโล้นๆ ห่มผ้ากา
สาวพัสดร์ อายเขาหรือเปล่า

น่าอาย ขยะแขยง มันตรงข้ามกับวิหารธรรม วิหารธรรมของเรา วิหารธรรมใน
พระพุทธศาสนา

นี่เขาวา จิตใจเราก้เขาวาทั้งนั้นนะ สมมุติบัญญัตินี้เขาวา แล้วสมมุติ จริงตามสมมุติ ดู
ค่าเงินสิ เวลาค่าเงินเวลามันเพ้อ เงินเพื่อนี้จบเลยนะ เงินเพ้อจนไม่มีค่า อาร์เจนตินาสองสาม
ร้อยเปอร์เซ็นต์ เงิน ค่าเงินมันเพ้อ เพ้อจนไม่มีค่าเลย มันมีค่าที่ไหน นี่สมมุติ ขนาดจริงตาม
สมมุตินะ แล้วมีประเทศชาติ สถานะของชาติชาติหนึ่งนะ คำประกันค่าเงินนั้นยังคำไม่ได้เลย นี่
สมมุติ

นี่เขาวา สมมุติบัญญัตินี้เขาวาทั้งนั้นนะ

แต่เราวาในหัวใจนี้สำคัญ

หัวใจของเราถ้ามีสติมีปัญญา มันเรื่องของโลกเขา แล้วหักห้ามใจของเราได้หรือไม่

ใจของเราเริ่มต้น ถ้ามันมีพญามาร ยางเหนียวมันติดกับกระแสสังคม มันติดกับโลก เรื่อง
ของเขา เรามีสติปัญญาของเรารักษารักษาของเรา

เขาวาๆ มันลากให้เราทุกข์ให้เรายากนะ แล้วเขาวาจนถึงปัจจุบันนี้ นี่ก็ยังเขาวาอยู่ไ
เพราะสมมุติบัญญัติ สมมุติบัญญัติคือเขาวา เขาวาคือกิเลสหลอก เขาวาคือกิเลสปลิ้นปล้อน
แล้วกิเลสมันอยู่กับเรา แล้วดันเชื่อมันอีกต่างหาก ไม่มีสติไม่มีปัญญาไตร่ตรองเลยหรือ

สติปัญญา ถ้ามันดี มันดีกับเรา มันอยู่กับเราตั้งแต่เกิดมาจนป้านี้ มันมีคุณค่าอะไร
ทำไมมันปล่อยวางมันไม่ได้ ทำไมมันละวางสิ่งใดไม่ได้เลย แล้วเขาวาๆ ก็มาบิตพลั่ว บิดให้

ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้สมความปรารถนาของตน ให้สมความเจตนา
 ของตน ให้สมกับแนวนโยบายของตน บีบบังคับ บิดพลิ้วให้ธรรมเป็นสมมุติตามที่กิเลสมันพอใจ
 เศร้าไหม

เราจะมาแก้ไขมันนะ เราไม่ใช่มายอมจำนนกับมัน แล้วให้มันย่ำยีธรรมะขององค์สมเด็จพระ
 พระสัมมาสัมพุทธเจ้า กล่าวคู่พุทธพจน์ นำเศร้า

ทั้งๆ ที่ว่าเราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เกิดมาแล้วไม่ได้บวช ไม่ได้เป็น
 นักรบ เหยียบแผ่นดินผิด เรามีโอกาสขนาดนี้ แล้วเราเข้ามาสู่ธรรมและวินัยขององค์สมเด็จพระ
 สัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วก็เชื่อว่าๆ กิเลสมันหลอกใจ สมมุติบัญญัตินะ ตัดหาความทะยานอยาก
 มันบิดมันพลิ้วไปจนแหลกลาญ จนสัจจะความจริงหัวใจแหลกลาญ ไม่มีสิ่งใดเป็นขึ้นเป็นอัน

ถ้ามีศรัทธาความเชื่อมั่นคงขึ้นมา ตั้งสติ จบครับ รุกรานใจเราไม่ได้ สติสมประกอบ สม
 ถกกรรมฐานเกิดจากคำบริกรรม เกิดจากปัญญาอบรมสมาธิ ฐานที่ตั้งแห่งการงาน ถ้ามีสติมี
 ปัญญาขึ้นสู่วิปัสสนาได้ สมถกรรมฐาน วิปัสสนากรรมฐาน ถ้ามันเป็นข้อเท็จจริงขึ้นมา เห็น
 ใหม่ แล้วมันแตกต่างหมด แตกต่างเพราะอะไร

เพราะสุขในสมาธิไหม สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี แน่นอน แต่จิตสงบนี้สงบโดย
 บริกรรม สงบโดยปัญญาอบรมสมาธิ สงบเดียวกันก็เสื่อมคลาย เสื่อมคลาย

สมาธิแก้กิเลสไม่ได้ๆ ถ้ามันจะเกิดปัญญา มันต้องมีสมาธิเป็นพื้นฐาน พื้นฐาน
 เวลาเกิดปัญญา งานชอบ เพียรชอบ งานชอบในการทำความสงบก็เรื่องหนึ่ง งานชอบในการ
 วิปัสสนาก็เรื่องหนึ่ง

งานชอบในการวิปัสสนา กาย เวทนา จิต ธรรม วิปัสสนา บุคคลคู่ที่ ๑ คู่ที่ ๒ คู่ที่ ๓ คู่ที่ ๔
 แตกต่างกันทั้งนั้น เพราะกิเลสคนละตัว กิเลสหยาบละเอียดแตกต่างกัน เวลาสติปัญญามันเท่า
 หัน มันเป็นสติ มหาสติ ปัญญา มหาปัญญา ปัญญาอัตโนมัติ ปัญญาในการชำระล้างเป็นขั้น
 เป็นตอนขึ้นไป นั่นนะเป็นข้อเท็จจริง ไม่ใช่เชื่อว่า เอวัง